

بررسی مقایسه ای روند تغییرات اعتبارات بهداشت و درمان در قوانین بودجه سالهای ۷۴ تا ۸۰ به قیمت های ثابت و جاری

نویسندگان: دکتر محمد رضا واعظ مهدوی^۱، شاپور سیفی^۲

خلاصه:

با توجه به اهمیت بحث بودجه بندی مناسب در راستای اجرای برنامه های میان مدت و بلندمدت هر مؤسسه خصوصی یا دولتی در این مقاله روند تغییرات اعتبارات بهداشت و درمان و فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی در طی سالهای ۷۴ تا ۸۰ مورد نقد قرار گرفته است.

مقدمه:

در ابتدا نکات مهم و کلیدی مطرح شده در مقاله را به شرح ذیل بیان می نماید.

۱- نظام بودجه بندی در کشور ما از یک شکل سنتی برخوردار است به این صورت که معمولاً بودجه سال آینده مساوی است با درصدی اضافه بر بودجه سال قبل.

۲- برای پیش بینی صحیح بودجه یک سال مورد نظر، بررسی عملکرد اعتبارات حداقل یک دوره پنج ساله قبل از آن معیاری مناسب، لازم و منطقی به نظر می رسد.

۳- بررسی عملکرد اعتبارات به «قیمت های ثابت» نیز به عنوان یک ابزار برای پیش بینی هر چه دقیقتر بودجه های سالانه، بسیار موثر و مفید خواهد بود.

۴- میزان رشد بودجه عمومی کل

کشور در لایحه سال ۱۳۸۰ حدود ۲۴/۶۶ در صد می باشد و از آنجا که این رقم بیشتر از متوسط نرخ رشد سالانه عملکرد بودجه عمومی کل کشور طی سالهای ۷۸-۱۳۷۵ (۲۳/۵۷ درصد) است بنابراین می توان اظهار داشت که میزان رشد بودجه عمومی کل کشور در لایحه سال ۱۳۸۰ منطقی و بهینه می باشد.

۵- بر اساس ارقام لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ رشد بودجه عمومی کل کشور به قیمت های ثابت حدود ۳/۹ درصد پیش بینی می شود که این رقم از متوسط رشد سالانه بودجه عمومی به قیمت های ثابت طی سالهای ۷۸-۱۳۷۴ (۳/۳ درصد) بیشتر می باشد.

۶- رشد کل اعتبارات امور اجتماعی به قیمت های جاری بر اساس لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور معادل ۲۶/۳ درصد

می باشد در حالیکه متوسط رشد عملکرد اعتبارات مذکور طی دوره پنج ساله ۱۳۷۴-۷۸ حدود ۲۸/۳ درصد بوده است و این امر حاکی از رشد نابهینه و غیر منطقی اعتبارات امور اجتماعی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور می باشد (همین نتیجه گیری بر اساس قیمت های ثابت نیز تایید می شود).

۷- طی سالهای ۷۸-۱۳۷۵، قدرت خرید کل اعتبارات امور اجتماعی نه تنها حفظ شده بلکه در بعضی سالها نیز افزایش داشته است که این امر بر اهتمام و توجه دولت به بودجه امور اجتماعی حتی در سالهایی که از نظر درآمدهای عمومی در تنگنا قرار داشته است (مانند سال ۱۳۷۷ به دلیل سقوط بهای نفت خام) دلالت دارد.

۸- در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل

رشد مثبت اعتبارات فصل بهداشت و درمان به قیمت‌های جاری شده و قدرت خرید این اعتبارات را کاهش داده است..

۱۰- با توجه به اینکه متوسط رشد سالانه عملکرد اعتبارات فصل تامین اجتماعی و بهداشتی به قیمت جاری طی سالهای ۷۸-۱۳۷۴ معادل ۳۱/۵ درصد می‌باشد، میزان رشد این اعتبارات در لایحه بودجه

سال ۱۳۸۰ کل کشور (۲۹/۴ درصد) نشان از ناهمبندی بودن رقم اعتبارات فصل تامین اجتماعی و بهداشتی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ دارد. این موضوع با توجه به

خرید این اعتبارات در سالهای مذکور می‌باشد. چنین امری عمدتاً به دلیل نرخ تورم بالای بخش بهداشت و درمان بوده است که این مسئله موجب خنثی کردن

کشور رشد اعتبارات فصل بهداشت و درمان به قیمت‌های جاری ۲۷/۹ درصد می‌باشد که رقمی بهینه و منطقی است چراکه از متوسط رشد عملکرد اعتبارات

مذکور طی دوره ۷۸-۱۳۷۴ (۲۴/۱ درصد) بیشتر می‌باشد با این وجود رشد اعتبارات مذکور در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ باز هم ناکافی است و دلیل این امر در بند بعدی ملاحظه می‌شود.

۹- متوسط رشد سالانه اعتبارات فصل بهداشت و درمان به قیمت‌های ثابت طی دوره ۷۸-۱۳۷۴ رقم ۲/۱- درصد را نشان می‌دهد که نشانگر کاهش قدرت

جدول شماره ۱) نگاه به برخی از اقلام بودجه سالهای مختلف به قیمت‌های جاری *

شرح	واحد لقم	سال					
		۱۳۷۴	۱۳۷۵	۱۳۷۶	۱۳۷۷	۱۳۷۸	۱۳۷۹
بودجه عمومی کل کشور	میلیارد ریال	۴۴۱۲	۵۹۷۱	۷۱۳۸	۷۹۹۰	۱۰۱۷۳۵	۱۵۲۳۲
	جاری	۱۰۸۳۵	۱۵۲۳۲	۲۱۳۳۲	۲۵۵۰۱	۳۰۵۰۱	۳۷۵۰۱
	صرفی	۳۷۲۱	۵۸۷۰	۶۶۵۶	۷۶۶۹	۹۰۵۷	۱۰۰۰۲۱
	از محل درآمد اختصاصی	۳۵۲۱	۱۷۱۲	۵۸۱۲	۱۱۳۹۹	۱۱۳۹۹	۱۱۳۹۹
فصل بهداشت و درمان	جمع	۱۸۰۹۰	۲۶۵۱۱	۳۲۳۲۷	۳۹۹۵۱	۴۹۹۵۷	۶۱۰۶۳
	جاری	۱۸۵۱	۲۳۸۹	۲۸۹۵	۳۱۹۸	۳۱۸۰	۳۷۳
	صرفی	۱۲۹	۷۱۸	۵۶۳	۱۹۹	۲۱۶	۱۰۶
	از محل درآمد اختصاصی	۱۴۲	۱۶۹۹	۱۶۹۹	۱۶۹۹	۱۶۹۹	۱۶۹۹
فصل تامین اجتماعی و بهداشتی	جمع	۲۶۱۲	۳۷۸۱	۴۵۰۰	۵۲۳۲	۶۱۱۱	۷۱۲۱
	جاری	۵۱	۵۶	۱۱	۱۱	۵	۷
	صرفی	۲۵۰۲	۳۷۲۵	۴۴۸۹	۵۲۲۱	۶۱۰۶	۷۱۱۴
	از محل درآمد اختصاصی	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
سهم بیمه‌های درمانی از فصل تامین اجتماعی و بهداشتی	جمع	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
	کشور سبب پذیر	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
	روستا بیان	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
	خویش فرمایان	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
سهم فصل بهداشت و درمان از فصل تامین اجتماعی و بهداشتی	جمع	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
	کشور سبب پذیر	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
	روستا بیان	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
	خویش فرمایان	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
سهم فصل بهداشت و درمان از بودجه عمومی کل کشور	جمع	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
	جاری	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
	صرفی	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
	از محل درآمد اختصاصی	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰

* سالهای ۱۳۷۴ تا ۱۳۷۸ عملکرد سال ۱۳۷۹، متوسط سال ۱۳۸۰ پیشنهاد لایحه می‌باشد.

جدول شماره ۲) نرخ رشد سالانه برخی از اقلام بودجه سالهای مختلف به قیمت‌های جاری *

شرح	واحد لقم	سال					
		۱۳۷۴	۱۳۷۵	۱۳۷۶	۱۳۷۷	۱۳۷۸	۱۳۷۹
بودجه عمومی کل کشور	میانگین	۲۳.۰۰	۲۴.۶۶	۲۲.۰۴	۲۱.۰۸	۱۹.۹۲	۱۹.۱۷
	جاری	۲۷.۰۰	۲۱.۴۵	۲۳.۰۸	۱۹.۹۲	۱۹.۹۲	۲۳.۱۲
	صرفی	۱۷.۹۶	۲۲.۲۹	۱۶.۰۸	۲۱.۹۲	-۸.۲۴	۵.۷۵
	از محل درآمد اختصاصی	۳۵.۱۱	۱۰.۲۴	۲۴.۱۸	۲۹.۴۸	۵۰.۷۰	۲۲.۹۸
فصل بهداشت و درمان	جمع	۲۷.۲۴	۲۶.۲۹	۲۴.۷۳	۲۲.۵۳	۱۹.۸۷	۲۵.۳۲
	جاری	۱۹.۴۱	۲۲.۲۰	۲۵.۶۶	۸.۸۲	۱۰.۱۷	۲۱.۱۸
	صرفی	۱۵.۱۵	۱۱.۰۱	۱۱.۹۱	۱۱.۰۱	-۱۱.۹۰	-۲۱.۵۹
	از محل درآمد اختصاصی	۱۳.۶۱	۲۸.۹۶	۲۸.۲۰	۱۶.۸۱	۳۵.۳۲	۳۰.۸۱
فصل تامین اجتماعی و بهداشتی	جمع	۲۰.۰۲	۲۷.۸۹	۲۶.۱۸	۲۰.۵۵	۱۶.۳۷	۱۶.۰۲
	جاری	۳۰.۰۲	۲۴.۷۰	۲۱.۳۷	۲۶.۶۱	۲۴.۳۷	۱۳.۳۸
	صرفی	۱۰.۱۲	۲۸.۱۷	۲۶.۸۱	۲۲.۷۳	-۱۰.۲۰	-۱۲.۵۰
	از محل درآمد اختصاصی	۲۰.۰۲	۲۳.۹۲	۲۸.۱۵	۲۲.۷۱	۵۱.۲۲	۱۹.۷۵
سهم بیمه‌های درمانی از فصل تامین اجتماعی و بهداشتی	جمع	۰.۰۰	۱۴.۲۵	۲۹.۰۲	۱۵.۵۱	۴.۴۱	۱۸.۶۰
	کشور سبب پذیر	۱۸.۲۵	۱۴.۲۵	۱۹.۲۴	۳۰.۷۱	۱۶.۹۱	۱۸۵.۰۰
	روستا بیان	-۳.۹۷	۱۴.۱۰	-۱۸.۱۸	۸۰.۹۵	-۱۶.۱۵	۴۳.۱۲
	خویش فرمایان	۲۰.۲۵	۱۴.۵۲	-۱.۵۹	۲۷.۰۲	۶۸.۵۵	۱۰.۲۲
سهم فصل بهداشت و درمان از فصل تامین اجتماعی و بهداشتی	جمع	-۷.۱۰	-۸.۳۸	۷.۲۰	۱۴.۹۵	-۱۵.۱۱	-۱۱.۱۱
	کشور سبب پذیر	۲۲.۲۵	-۸.۰۶	-۰.۹۴	۳.۴۰	۱۱۳.۳۵	۱۰.۱۵۸
	روستا بیان	-۲۱.۵۱	-۸.۵۰	-۵۷.۳۷	۱۲.۹۲	۵۶.۶۳	۱.۳۲
	خویش فرمایان	-۵.۱۲	-۸.۱۷	-۲۲.۱۰	-۰.۲۲	۳۵.۷۱	-۲۲.۰۴
سهم فصل بهداشت و درمان از بودجه عمومی کل کشور	جمع	-۶.۰۷	-۷.۰۰	۲.۱۰	-۹.۰۲	-۷.۵۸	-۱۲.۲۱
	جاری	-۲.۱۲	۳۱.۵۶	۳.۴۴	-۱۵.۱۱	-۳.۹۹	-۲۵.۲۳
	صرفی	۱.۰۴	-۸.۰۴	-۱.۶۷	۱۴.۱۵	-۱۰.۰۰	۵.۵۳
	از محل درآمد اختصاصی	-۱.۷۵	۱.۲۷	۱.۱۶	-۱.۳۸	-۷.۵۳	-۰.۴۳
سهم فصل تامین اجتماعی و بهداشتی از فصل تامین اجتماعی و بهداشتی	جمع	۲.۴۴	۲.۶۸	-۲.۲۱	۵.۸۶	۳.۸۱	۵.۵۶
	جاری	-۱.۶۱	۴.۷۲	۱۳.۲۶	-۱.۷۶	-۲.۹۱	-۱۶.۵۷
	صرفی	-۲.۲۲	-۱.۵۰	-۱.۷۱	-۲.۱۵	۳.۶۶	-۳.۰۲
	از محل درآمد اختصاصی	۲.۰۲	۲.۱۶	-۰.۲۹	۲.۳۲	۱۵.۲۰	۳.۸۷
سهم امور اجتماعی از بودجه عمومی کل کشور	جمع	۳.۹۱	۱.۴۱	۲.۲۰	-۱.۵۲	۷.۰۸	۱۰.۱۷
	جاری						
	صرفی						
	از محل درآمد اختصاصی						

* سالهای ۱۳۷۴ تا ۱۳۷۸ عملکرد سال ۱۳۷۹، متوسط سال ۱۳۸۰ پیشنهاد لایحه می‌باشد.

بررسی ارقام به قیمت‌های ثابت نیز قابل
تایید می‌باشد.
۱۱- اعتبارات بخش جاری فصل
تأمین اجتماعی و بهزیستی در لایحه
بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور حدود ۲۴/۷
۱۲. متوسط رشد سالانه عملکرد
سهم مجموع اعتبارات بیمه‌های
درمانی از اعتبارات

لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور
دارد.
۱۳. بررسی عملکرد بودجه سالهای
۷۸-۱۳۷۵ نشان می‌دهد، متوسط سالانه
سهم مجموع اعتبارات بیمه‌های
درمانی از اعتبارات
جاری فصل تأمین
اجتماعی و بهزیستی
معادل ۱۷/۹ درصد بوده
است در حالیکه
متاسفانه در لایحه
بودجه سال ۱۳۸۰ کل
کشور سهم مذکور تنها
۱۷/۰ درصد می‌باشد.
به عبارت دیگر در
لایحه بودجه سال
۱۳۸۰ می‌بایست
حداقل ۲۳۷۶ میلیارد
ریال از ۱۲۶۲۵ میلیارد
ریال اعتبارات جاری

شرح		واحد ارقام		سال						
بودجه صوملی کل کشور		میلیارد ریال		۱۳۷۴	۱۳۷۵	۱۳۷۶	۱۳۷۷	۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۸۰
مورد لجنا هی	جاری	۱۵۶۵۷.۵۱	۱۸۱۹۹.۰۱	۱۱۳۲۴.۰۰	۱۱۵۴۷.۷۱	۱۱۰۹۹.۸۷	۱۱۰۹۹.۸۷	۱۱۰۹۹.۸۷	۱۱۰۹۹.۸۷	۱۱۰۹۹.۸۷
	صرفی	۵۳۷۷.۱۷	۶۱۰۹.۹۶	۳۸۸۹.۱۷	۳۸۸۹.۱۷	۳۸۸۹.۱۷	۳۸۸۹.۱۷	۳۸۸۹.۱۷	۳۸۸۹.۱۷	۳۸۸۹.۱۷
	از محل درآمد اختصاصی	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰
	جمع	۲۱۰۳۴.۶۸	۲۴۲۰۸.۹۷	۱۵۲۱۳.۱۷	۱۵۴۳۶.۸۸	۱۴۹۸۹.۰۴	۱۴۹۸۹.۰۴	۱۴۹۸۹.۰۴	۱۴۹۸۹.۰۴	۱۴۹۸۹.۰۴
فصل بهداشت و درمان	جاری	۲۱۵۲.۲۲	۲۳۹۷.۸۸	۲۰۲۷.۸۸	۲۰۲۷.۸۸	۲۰۲۷.۸۸	۲۰۲۷.۸۸	۲۰۲۷.۸۸	۲۰۲۷.۸۸	۲۰۲۷.۸۸
	صرفی	۷۳.۸۳	۸۳.۸۳	۷۳.۸۳	۷۳.۸۳	۷۳.۸۳	۷۳.۸۳	۷۳.۸۳	۷۳.۸۳	۷۳.۸۳
	از محل درآمد اختصاصی	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰
	جمع	۲۲۲۶.۰۵	۲۴۸۱.۷۱	۲۰۲۷.۸۸	۲۰۲۷.۸۸	۲۰۲۷.۸۸	۲۰۲۷.۸۸	۲۰۲۷.۸۸	۲۰۲۷.۸۸	۲۰۲۷.۸۸
فصل تأمین لجنا هی و بهریستی	جاری	۳۷۷۴.۵۷	۴۱۱۱.۲۰	۳۱۱۱.۲۰	۳۱۱۱.۲۰	۳۱۱۱.۲۰	۳۱۱۱.۲۰	۳۱۱۱.۲۰	۳۱۱۱.۲۰	۳۱۱۱.۲۰
	صرفی	۷۳.۸۳	۸۳.۸۳	۷۳.۸۳	۷۳.۸۳	۷۳.۸۳	۷۳.۸۳	۷۳.۸۳	۷۳.۸۳	۷۳.۸۳
	از محل درآمد اختصاصی	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰
	جمع	۳۸۴۸.۴۰	۴۱۹۵.۰۳	۳۱۸۵.۰۳	۳۱۸۵.۰۳	۳۱۸۵.۰۳	۳۱۸۵.۰۳	۳۱۸۵.۰۳	۳۱۸۵.۰۳	۳۱۸۵.۰۳
برنامه بیمه درمان	فصل آسیب پذیر	۲۵۵.۵۴	۲۱۸.۰۰	۲۱۸.۰۰	۲۱۸.۰۰	۲۱۸.۰۰	۲۱۸.۰۰	۲۱۸.۰۰	۲۱۸.۰۰	۲۱۸.۰۰
	روستایان	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰
	کرونی فرمانیان	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰
	کارمندان دولت	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰
سهم فصل بهداشت و درمان از مورد لجنا هی	فصل آسیب پذیر	۶.۷۷	۶.۷۷	۶.۷۷	۶.۷۷	۶.۷۷	۶.۷۷	۶.۷۷	۶.۷۷	۶.۷۷
	روستایان	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰
	کرونی فرمانیان	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰
	کارمندان دولت	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰
سهم فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی از مورد لجنا هی	جاری	۲۰.۱۴	۲۱.۲۰	۱۹.۲۰	۱۹.۲۰	۱۹.۲۰	۱۹.۲۰	۱۹.۲۰	۱۹.۲۰	۱۹.۲۰
	صرفی	۱۳.۵۹	۱۳.۵۹	۱۳.۵۹	۱۳.۵۹	۱۳.۵۹	۱۳.۵۹	۱۳.۵۹	۱۳.۵۹	۱۳.۵۹
	از محل درآمد اختصاصی	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰
	جمع	۳۳.۷۳	۳۴.۷۹	۳۲.۷۹	۳۲.۷۹	۳۲.۷۹	۳۲.۷۹	۳۲.۷۹	۳۲.۷۹	۳۲.۷۹
سهم فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی از مورد لجنا هی	جاری	۲۴.۱۱	۲۴.۱۱	۲۴.۱۱	۲۴.۱۱	۲۴.۱۱	۲۴.۱۱	۲۴.۱۱	۲۴.۱۱	۲۴.۱۱
	صرفی	۱.۶۲	۱.۶۲	۱.۶۲	۱.۶۲	۱.۶۲	۱.۶۲	۱.۶۲	۱.۶۲	۱.۶۲
	از محل درآمد اختصاصی	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰
	جمع	۲۵.۷۳	۲۵.۷۳	۲۵.۷۳	۲۵.۷۳	۲۵.۷۳	۲۵.۷۳	۲۵.۷۳	۲۵.۷۳	۲۵.۷۳

* برای تحلیل ارقام بودجه صوملی کشور لجنا هی و فصل تأمین لجنا هی و بهزیستی از شاخص کل لجنا هی و برای تحلیل
فصل بهداشت و درمان و نیز بیمه های درمانی از شاخص قیمت بهداشت و درمان استفاده شده است.
** شاخص کل لجنا هی و شاخص قیمت بهداشت و درمان برای سال ۱۳۷۹ به ترتیب ۱۰ و ۲۰ درصد و برای
سال ۱۳۸۰ به ترتیب ۲۰ و ۲۵ درصد در نظر گرفته شده است.
سالهای ۱۳۷۴ تا ۱۳۷۸ عملکرد سال ۱۳۷۹ مصوب و سال ۱۳۸۰ پیش از لایحه می‌باشد.

درصد رشد نشان می‌دهد که این رقم
فاصله زیادی با متوسط رشد سالانه
عملکرد اعتبارات مشابه طی سالهای
۱۳۷۴-۷۸ (۳۴/۰ درصد) دارد و این امر
ناهیینه بودن رشد اعتبارات بخش جاری
فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی در
لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ را نشان می‌دهد
(این نتیجه گیری با توجه به بررسی
بودجه به قیمت‌های ثابت نیز مصداق
دارد). بدیهی است چنین امری قطعا
مجموع اعتبارات بیمه‌های درمانی طی
سالهای ۷۸-۱۳۷۵ معادل ۳۶ درصد بوده
است در حالیکه در لایحه بودجه سال
۱۳۸۰ کل کشور برای اعتبارات مذکور
تنها ۱۶ درصد رشد در نظر گرفته شده
است که رقم اخیر بسیار کمتر از حداقل
رشد بهینه (۳۶ درصد) می‌باشد. به
علاوه، بررسی این اعتبارات به قیمت‌های
ثابت نیز حکایت از نابهینه بودن رشد
اعتبارات مجموع بیمه‌های درمانی در

فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی به بیمه
های درمانی اختصاص می‌یافت نه رقم
۲۱۴۶ میلیارد ریال.
۱۴. چنانچه بپذیریم که ملاک بهینه
بودن ارقام پیش بینی شده در لایحه
بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور متوسط
نرخ رشد عملکرد اعتبارات سالهای
قبل باشد، براین اساس مجموع
اعتبارات بیمه‌های درمانی در لایحه
بودجه سال ۱۳۸۰ حداقل ۳۷۰ میلیارد

ریال کمتر از مقدار بهینه می باشد. ۱۵ چنانچه ملاک بهینه بودن اعتبارات بیمه های درمانی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور را «حفظ سهم اعتبارات مذکور از اعتبارات جاری فصل تامین اجتماعی و بهداشتی بدانیم؛ مجموع اعتبارات بیمه های درمانی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور حداقل ۲۴۰ میلیارد ریال کمتر از مقدار بهینه است.

امروزه در بسیاری از کشورهای دنیا بودجه ریزی دولتی از پایه و اساس و روشهای مختلف علمی برخوردار است. بودجه که در واقع صورت حسابی است از پیش بینی درآمدها و هزینه های عمومی دولت و یا هر موسسه خصوصی و عمومی دیگر، می بایستی در راستا و منطبق بر برنامه های میان مدت و بلند مدت از پیش طراحی شده باشد. برای پیش بینی درآمدها و اعتبارات هزینه ای در بودجه طرق مختلفی وجود دارد که هر کدام مبتنی بر پایه های علمی و تجربی می باشند.

متأسفانه نظام بودجه بندی در کشور ما از یک شکل سنتی برخوردار است به این صورت که معمولاً بودجه سال آینده مساوی است با در صدی اضافه بر بودجه سال قبل که با توجه به پیش بینی شرایط کلی اقتصاد در سال آتی مورد نظر، و نیز قدرت چانه زنی دستگاههای اجرایی این درصد مزاد تعیین میگردد. متأسفانه

در عمل، درصد مذکور رقمی است که معمولاً فاقد پایه و اساس منطقی بوده و حتی برگرفته از عملکرد واقعی چندین سال گذشته یک دستگاه اجرایی نمی باشد.

از سوی دیگر، به علت اینکه نظام اطلاع رسانی در کشور ما سنتی و غیر شفاف بوده و نیز بودجه در منظر افکار عمومی، مورد ارزیابی و بررسی قرار نمی گیرد، این امر موجب ایجاد رانتهایی برای تشکلهای و حتی بعضی افراد شده و هر چه قدرت چانه زنی آنها بیشتر باشد به راحتی می توانند در ردیفهای بودجه ای دخل و تصرف داشته باشند.

به هر حال چنانچه همین نظام بودجه ریزی موجود را بپذیریم لاقلاً می بایست در صدی را که می خواهیم بر

بودجه های سال قبل بیافزاییم، مبتنی بر بررسی دقیق عملکرد بودجه های چندین سال قبل باشد. برای مثال چنانچه خواسته باشیم اعتبارات امور اجتماعی را در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ پیش بینی نماییم این امر مستلزم آنست که لاقلاً عملکرد واقعی اعتبارات امور اجتماعی در پنج سال گذشته (یعنی سالهای ۱۳۷۴ تا ۱۳۷۸) را مورد ارزیابی قرار داده و رشد عملکرد اعتبارات مربوط به هر سال را محاسبه و میانگینی از آنها را بدست آوریم که این رقم میانگین، همان درصدی را تشکیل میدهد که باید به آن اندازه بر رقم بودجه سال ۷۹ اضافه کرده و اعتبارات امور اجتماعی در سال ۱۳۸۰ را پیش بینی نماییم.

ریال کمتر از مقدار بهینه می باشد. ۱۵ چنانچه ملاک بهینه بودن اعتبارات بیمه های درمانی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور را «حفظ سهم اعتبارات مذکور از اعتبارات جاری فصل تامین اجتماعی و بهداشتی بدانیم؛ مجموع اعتبارات بیمه های درمانی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور حداقل ۲۴۰ میلیارد ریال کمتر از مقدار بهینه است.

امروزه در بسیاری از کشورهای دنیا بودجه ریزی دولتی از پایه و اساس و روشهای مختلف علمی برخوردار است. بودجه که در واقع صورت حسابی است از پیش بینی درآمدها و هزینه های عمومی دولت و یا هر موسسه خصوصی و عمومی دیگر، می بایستی در راستا و منطبق بر برنامه های میان مدت و بلند مدت از پیش طراحی شده باشد. برای پیش بینی درآمدها و اعتبارات هزینه ای در بودجه طرق مختلفی وجود دارد که هر کدام مبتنی بر پایه های علمی و تجربی می باشند.

متأسفانه نظام بودجه بندی در کشور ما از یک شکل سنتی برخوردار است به این صورت که معمولاً بودجه سال آینده مساوی است با در صدی اضافه بر بودجه سال قبل که با توجه به پیش بینی شرایط کلی اقتصاد در سال آتی مورد نظر، و نیز قدرت چانه زنی دستگاههای اجرایی این درصد مزاد تعیین میگردد. متأسفانه

جدول شماره ۱۱ نرخ رشد سالانه برخی از اقلام بودجه سالهای مختلف به قیمتهای ثابت سال ۱۳۷۶*

ماه گزین	سال									
	۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۷۸	۱۳۷۷	۱۳۷۶	۱۳۷۵	۱۳۷۴	۱۳۷۳	۱۳۷۲	۱۳۷۱
بودجه عمومی کل کشور	۲,۸۰	۳,۸۸	۳,۳۲	۳,۱۷	۳,۲۲	۳,۷۹	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱
چاری	۱,۸۰	۱,۲۰	۱,۲۰	۱,۲۰	۱,۲۰	۱,۲۰	۱,۲۰	۱,۲۰	۱,۲۰	۱,۲۰
صرفی	۱,۰۰	۲,۶۸	۲,۱۲	۱,۹۷	۲,۰۲	۲,۵۹	۱,۸۱	۱,۸۱	۱,۸۱	۱,۸۱
از محل درآمد اختصاصی	۱,۰۰	۱,۴۸	۱,۰۰	۰,۹۷	۰,۹۷	۱,۳۹	۰,۶۰	۰,۶۰	۰,۶۰	۰,۶۰
جمع	۲,۸۰	۳,۸۸	۳,۳۲	۳,۱۷	۳,۲۲	۳,۷۹	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱
بهداشت و درمان	۲,۸۰	۳,۸۸	۳,۳۲	۳,۱۷	۳,۲۲	۳,۷۹	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱
چاری	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰
صرفی	۱,۸۰	۲,۸۸	۲,۳۲	۲,۱۷	۲,۲۲	۲,۷۹	۲,۰۱	۲,۰۱	۲,۰۱	۲,۰۱
از محل درآمد اختصاصی	۱,۰۰	۱,۸۸	۱,۳۲	۱,۱۷	۱,۲۲	۱,۷۹	۱,۰۱	۱,۰۱	۱,۰۱	۱,۰۱
جمع	۲,۸۰	۳,۸۸	۳,۳۲	۳,۱۷	۳,۲۲	۳,۷۹	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱
بهره برداری	۲,۸۰	۳,۸۸	۳,۳۲	۳,۱۷	۳,۲۲	۳,۷۹	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱
چاری	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰
صرفی	۱,۸۰	۲,۸۸	۲,۳۲	۲,۱۷	۲,۲۲	۲,۷۹	۲,۰۱	۲,۰۱	۲,۰۱	۲,۰۱
از محل درآمد اختصاصی	۱,۰۰	۱,۸۸	۱,۳۲	۱,۱۷	۱,۲۲	۱,۷۹	۱,۰۱	۱,۰۱	۱,۰۱	۱,۰۱
جمع	۲,۸۰	۳,۸۸	۳,۳۲	۳,۱۷	۳,۲۲	۳,۷۹	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱
سهم بیمه های درمانی و فصل تامین اجتماعی	۲,۸۰	۳,۸۸	۳,۳۲	۳,۱۷	۳,۲۲	۳,۷۹	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱
چاری	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰
صرفی	۱,۸۰	۲,۸۸	۲,۳۲	۲,۱۷	۲,۲۲	۲,۷۹	۲,۰۱	۲,۰۱	۲,۰۱	۲,۰۱
از محل درآمد اختصاصی	۱,۰۰	۱,۸۸	۱,۳۲	۱,۱۷	۱,۲۲	۱,۷۹	۱,۰۱	۱,۰۱	۱,۰۱	۱,۰۱
جمع	۲,۸۰	۳,۸۸	۳,۳۲	۳,۱۷	۳,۲۲	۳,۷۹	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱
سهم اعتبارات بهداشتی	۲,۸۰	۳,۸۸	۳,۳۲	۳,۱۷	۳,۲۲	۳,۷۹	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱
چاری	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰
صرفی	۱,۸۰	۲,۸۸	۲,۳۲	۲,۱۷	۲,۲۲	۲,۷۹	۲,۰۱	۲,۰۱	۲,۰۱	۲,۰۱
از محل درآمد اختصاصی	۱,۰۰	۱,۸۸	۱,۳۲	۱,۱۷	۱,۲۲	۱,۷۹	۱,۰۱	۱,۰۱	۱,۰۱	۱,۰۱
جمع	۲,۸۰	۳,۸۸	۳,۳۲	۳,۱۷	۳,۲۲	۳,۷۹	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱
سهم اعتبارات اجتماعی	۲,۸۰	۳,۸۸	۳,۳۲	۳,۱۷	۳,۲۲	۳,۷۹	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱
چاری	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰
صرفی	۱,۸۰	۲,۸۸	۲,۳۲	۲,۱۷	۲,۲۲	۲,۷۹	۲,۰۱	۲,۰۱	۲,۰۱	۲,۰۱
از محل درآمد اختصاصی	۱,۰۰	۱,۸۸	۱,۳۲	۱,۱۷	۱,۲۲	۱,۷۹	۱,۰۱	۱,۰۱	۱,۰۱	۱,۰۱
جمع	۲,۸۰	۳,۸۸	۳,۳۲	۳,۱۷	۳,۲۲	۳,۷۹	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱	۳,۰۱

* برای تحویل اقلام بودجه عمومی، امور اجتماعی و فصل تامین اجتماعی و بهداشتی از شاخص کل قیمتها و برای تحویل فصل بهداشت و درمان و نیز بیمه های درمانی از شاخص قیمت بهداشت و درمان استفاده شده است.
 ** شاخص کل قیمتها و شاخص قیمت بهداشت و درمان برای سال ۱۳۷۶ به ترتیب ۱۰۰ و ۲۰ درصد و برای سال ۱۳۸۰ به ترتیب ۲۰۰ و ۷۰ درصد در نظر گرفته شده است.
 # سالهای ۱۳۷۱ تا ۱۳۷۸ عملکرد، سال ۱۳۷۹ مصوب و سال ۱۳۸۰ پیشنهادی لایحه می باشد.

کل کشور، ارقام مندرج در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور را مورد ارزیابی قرار دهیم.

علاوه بر موارد فوق همچنین تلاش شده است که به منظور خنثی سازی اثر تورم بر

اعتبارات و برنامه‌های مختلف و نیز به خاطر مقایسه بهتر ارقام بودجه سالهای مختلف از طریق حفظ قدرت خرید آنها، ارقام بودجه با استفاده از شاخص قیمت‌های مناسب، به قیمت‌های ثابت تبدیل شده‌اند.

در خصوص به قیمت ثابت در آوردن ارقام مورد بررسی و تعدیل آنها، یادآوری نکات ذیل ضروری است:
۱. سال پایه (۱۰۰ = ۱۳۷۶) در نظر گرفته شده است.

۲. برای تعدیل ارقام بودجه عمومی، امور اجتماعی و فصل تامین اجتماعی و بهزیستی از شاخص کل قیمت‌ها و برای تعدیل اعتبارات فصل بهداشت و درمان و نیز بیمه‌های درمانی از شاخص قیمت

جدول شماره ۵) اعتبارات برنامه‌های بیمه درمانی در قوانین بودجه سالهای مختلف به قیمت‌های جاری (ارقام به میلیارد ریال)

سال	۱۳۷۴	۱۳۷۵	۱۳۷۶	۱۳۷۷	۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۸۰
کل برنامه‌های بیمه درمان در قوانین بودجه کل کشور	۱۵۰	۱۷۲	۲۰۴	۲۱۳	۲۱۰	۴۰۰	۴۵۷
نام برنامه							
کد برنامه	۳۰۴۱۲						
کشور آسیب پذیر							
روستاییان	۳۰۴۱۳						
خوش‌فرمانان	۳۰۴۱۴						
پرستل نظمی و قنطلی	۳۰۴۱۵						
چاقیزان	۳۰۴۱۶						
کارمندان دولت	۳۰۴۱۷						
حقوقه‌های شاهد	۳۰۴۱۸						
روحانیون و طلاب دینی	۳۰۴۱۹						
زنان	۳۰۴۲۰						
کل برنامه‌های بیمه درمان	۲۴۴	۲۹۳٫۷	۳۴۰٫۸	۳۷۴٫۸	۳۷۴	۱۸۵۰٫۲	۲۱۶۶٫۶
اعتبارات جاری فصل تامین اجتماعی و بهزیستی	۲۶۱۲	۳۷۸۴	۴۳۰۸	۶۶۴۳	۸۴۱۱	۱۰۱۴۴	۱۲۶۲۵

سالهای ۱۳۷۴ تا ۱۳۷۸: عملکرد، سال ۱۳۷۹: مصوب و سال ۱۳۸۰: پیشنهاد لایحه می‌باشند.

فعلی و سوق دادن آنان به سمت بودجه ریزیهای مبتنی بر پایه‌های علمی کمک نمود. بر همین اساس در ادامه سعی شده است برخی از ارقام بودجه عمومی کل کشور، اعتبارات امور اجتماعی و فصول بهداشت و درمان و تامین اجتماعی و بهزیستی و نیز اعتبارات برنامه‌های بیمه درمان طی سالهای ۱۳۷۴ تا ۱۳۸۰ مورد بررسی قرار گیرد و همانگونه که قبلا گفته شد ارقام بودجه‌ای مربوط به عملکرد پنج ساله ۱۳۷۴ تا ۱۳۷۸ را (که می‌توان بر اساس آن یک وضعیت بهینه برای پیش بینی بودجه سال ۱۳۸۰ تصور نمود) در نظر گرفته تا بدینوسیله و همچنین به کمک ارقام مصوب قانون بودجه سال ۱۳۷۹

البته رقم میانگین مذکور انعطاف ناپذیر نبوده بلکه یک دامنه محدود را می‌توان با عنایت به ماهیت رقم که مربوط به امور یا فصل و یا برنامه است، تعریف نمود.

به هر حال چنانچه ارقام بودجه‌ای به صورت فوق پیش بینی گردند میتوان آنها را به عنوان «ارقام بهینه» در نظر گرفته و اعتبارات مربوطه در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور را با آن سنجید.

با عنایت به مطالب فوق با ذکر این نکته که در حسن نیت مسئولان و دست اندر کاران امور سیاستگذاری، برنامه ریزی و بودجه بندی تردیدی وجود ندارد، لیکن با ارایه برخی

پیشنهادها و نشان دادن

وجود نقص در نظام بودجه بندی می‌توان سیاستگذاران و برنامه ریزان اقتصادی را یاری نموده و به خروج آنها از نظام بودجه ریزی سنتی

جدول شماره ۶) سهم بیمه‌های درمانی از اعتبارات جاری فصل تامین اجتماعی و بهزیستی به قیمت‌های جاری (ارقام به درصد)

سال	۱۳۷۴	۱۳۷۵	۱۳۷۶	۱۳۷۷	۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۸۰
کل برنامه‌های بیمه درمان در قوانین بودجه کل کشور	۰٫۷۴	۰٫۵۰	۰٫۶۱	۰٫۴۱	۰٫۴۱	۰٫۴۰	۰٫۶۲
نام برنامه							
کد برنامه	۳۰۴۱۲						
کشور آسیب پذیر							
روستاییان	۳۰۴۱۳						
خوش‌فرمانان	۳۰۴۱۴						
پرستل نظمی و قنطلی	۳۰۴۱۵						
چاقیزان	۳۰۴۱۶						
کارمندان دولت	۳۰۴۱۷						
حقوقه‌های شاهد	۳۰۴۱۸						
روحانیون و طلاب دینی	۳۰۴۱۹						
زنان	۳۰۴۲۰						
کل برنامه‌های بیمه درمان	۹٫۳۴	۱۸٫۳۳	۱۷٫۴۰	۱۹٫۱۹	۲۰٫۷۹	۱۸٫۲۸	۱۷٫۰۰

سالهای ۱۳۷۴ تا ۱۳۷۸: عملکرد، سال ۱۳۷۹: مصوب و سال ۱۳۸۰: پیشنهاد لایحه می‌باشند.

تعدیل اقتصادی و حرکت دولت وقت به سمت سیاستهای تثبیت اقتصادی می باشد و دومین دلیل به کاهش شدید قیمتهای جهانی نفت و در نتیجه افت زیاد درآمدهای عمومی دولت مربوط می گردد.

از سوی دیگر در سالهای ۷۵، ۷۶ و ۷۷

قیمتهای جهانی نفت خام داشت. در این سال رشد بودجه عمومی کل کشور به قیمتهای جاری (۱۷۹ درصد) بسیار کمتر از نرخ تورم (۱۸۱ درصد) بوده است و به همین خاطر در سال ۱۳۷۷، قدرت خرید بودجه عمومی کل کشور، کاهش شدیدی حدود ۵/۲ درصدی را نشان

و ۷۸ به ترتیب ۱۸۱، ۲۶/۵، ۳۳/۳، ۳۹/۹ و ۴۹/۰ هزار میلیارد ریال بوده است. جدول شماره (۲) نیز نشان میدهد که رشد کل اعتبارات امور اجتماعی در سالهای ۷۵، ۷۶، ۷۷ و ۷۸ به ترتیب ۴۶/۵، ۲۵/۷، ۱۹/۹ و ۲۲/۵ درصد بوده است که این ارقام نشانگر متوسط رشد سالانه ای معادل ۲۸/۳ درصد می باشند.

همچنین کل اعتبارات امور اجتماعی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور با رشدی معادل ۲۶/۳ درصد نسبت به سال ۱۳۷۹ بالغ بر ۷۷/۱ هزار

میلیارد ریال پیش بینی شده است. جالب توجه آن است که رشد کل اعتبارات امور اجتماعی در سال ۱۳۸۰ کمتر از حد بهینه و مطلوب می باشد چرا که رشد کل اعتبارات امور اجتماعی (۲۶/۳ درصد) کمتر از متوسط رشد عملکرد این اعتبارات طی دوره پنج ساله ۷۸-۱۳۷۴ (۲۸/۳ درصد) میباشد.

همچنین جداول (۱) و (۲) نشان میدهند که اعتبارات جاری، عمرانی و از محل در آمد اختصاصی امور اجتماعی در لایحه بودجه ۱۳۸۰ کل کشور به ترتیب معادل ۲۵/۶، ۱۰/۰ و ۲۱/۵ هزار میلیارد ریال می باشند که این ارقام نسبت به ارقام مشابه در قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور به ترتیب معادل ۲۱/۵، ۲۲/۴ و ۴۰/۲ درصد رشد دارند.

می دهد. به دنبال بهبود و رونق بازارهای جهانی نفت و افزایش قیمت این مهمترین حامل انرژی، از سال ۱۳۷۸ به بعد درآمدهای عمومی دولت افزایش یافت. همانگونه که قبلا گفته شد در سال ۱۳۷۸، عملکرد بودجه عمومی دولت به قیمتهای جاری ۳۱/۱ درصد بوده است و بنابراین در سال ۱۳۷۸، قدرت خرید بودجه عمومی کل کشور ترمیم و نسبت به سال ۱۳۷۷ تقریباً ۹/۲ درصد افزایش یافته است.

ب) بررسی اعتبارات امور اجتماعی به قیمتهای جاری و ثابت:
جدول شماره (۱) نشان می دهد که عملکرد کل اعتبارات امور اجتماعی به قیمت جاری در سالهای ۷۴، ۷۵، ۷۶، ۷۷

سال	۱۳۷۴	۱۳۷۵	۱۳۷۶	۱۳۷۷	۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۸۰
کل برآیند	۲۰.۸۵	-۱۱.۱۱	-۱۵.۹۱	۱۴.۹۵	۷.۷۰	-۸.۷۸	-۱.۱۵
کل برآیند	۱۰.۱۵۸	۱۱.۲۳	-۵.۱۳	۳.۳۰	-۰.۹۱	-۸.۰۶	۲۲.۲۵
پوشش درمانی و نظمی	۱.۷۵	-۰.۲۲	۱.۰۸	۱۲.۹۱	-۷.۸۷	-۳.۱۶	-۲۱.۵۴
چهارمین	-۳۲.۶۴	۴۴.۹۶	۲۰.۳۶	۱۲.۲۹	۱۷.۶۱	۹.۴۴	-۰.۴۴
کارکنان دولت	۱۰.۰۲	-۱۳.۷۱	-۰.۰۴	۹.۴۲	-۰.۵۶	-۰.۶۴	-۰.۶۴
علاقه های شاهد	۱۳۵.۷۱	۴.۷۰	۳.۲۸	۷.۵۲	-۰.۲۳	-۰.۲۳	۲۱.۰۴
رومکنین و طالب بینی	-۱۹.۱۷	-۱۹.۴۶	-۱.۲۸	۸.۰۰	-۱۳.۳۴	-۹.۷۳	-۹.۷۳
کل برآیند های بوم درمان	۹۹.۲۵	-۰.۶۰	۱۰.۳۰	۸.۲۶	-۱۲.۱۱	-۱.۹۸	-۱.۵۰

سالهای ۱۳۷۱ تا ۱۳۷۵: ستاره، سال ۱۳۷۶: مربع و سال ۱۳۸۰: پیکان درجه می باشد.

نرخ تورم به ترتیب ۲۳/۱، ۱۷/۴ و ۱۸/۱ درصد بوده است و به همین خاطر ملاحظه می شود در سال ۷۵ از آنجا که نرخ رشد بودجه عمومی کل کشور به قیمتهای جاری (۳۳/۰ درصد) بیشتر از نرخ تورم آن سال (۲۳/۱ درصد) بوده است بنابراین قدرت خرید بودجه عمومی کل کشور در سال ۷۵ حدود ۸۰ درصد نسبت به سال قبل از آن بالا رفته است. در سال ۱۳۷۶ بودجه عمومی کل کشور به قیمتهای جاری ۱۹/۵ درصد رشد سالانه داشته و نرخ تورم این سال ۱۷/۴ درصد بوده است و در نتیجه قدرت خرید بودجه عمومی کل کشور نیز در سال ۷۶ حدود ۱/۸ درصد افزایش یافته است. در سال ۱۳۷۷ درآمدهای عمومی دولت کاهش بسیار زیادی بدلیل افت

نگاهی به جداول شماره (۳) و (۴) در بررسی ارقام اعتبارات امور اجتماعی به قیمت‌های جاری و ثابت نکته جالب در حفظ و افزایش قدرت خرید اعتبارات امور اجتماعی در سالهای ۷۵ تا ۷۸ می‌باشد. یعنی علیرغم آنکه در سال ۷۷ به دلایلی که قبلاً گفته شد، قدرت خرید بودجه عمومی کل کشور کاهش یافته است لیکن قدرت خرید اعتبارات امور اجتماعی حتی در این سال کاهش و ثابت:

جدول شماره ۹ اعتبارات برنامه های بومه درمزی در فواقین بودجه سالهای مختلف به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۷۶ (رقلم به میلیارد ریال)

سال	۱۳۷۶	۱۳۷۵	۱۳۷۴	۱۳۷۳	۱۳۷۲	۱۳۷۱	۱۳۷۰	۱۳۶۹	۱۳۶۸	۱۳۶۷	۱۳۶۶	۱۳۶۵	۱۳۶۴	۱۳۶۳	۱۳۶۲	۱۳۶۱	۱۳۶۰
کل برنامه های بومه درمان در لوا نین بودجه کل کشور	۲۵۵,۵۴	۲۱۸,۰۰	۲۰۴,۰۰	۱۷۴,۳۰	۱۶۳,۹۰	۱۶۰,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰
نام برنامه	۲۰۴,۰۰	۱۶۳,۹۰	۱۶۰,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰
کشور آسیب پذیر	۲۰۴,۰۰	۱۶۳,۹۰	۱۶۰,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰
روستاییان	۲۰۴,۰۰	۱۶۳,۹۰	۱۶۰,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰
خوش فرمایان	۲۰۴,۰۰	۱۶۳,۹۰	۱۶۰,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰
پرستار نظمی و فتنظمی	۲۰۴,۰۰	۱۶۳,۹۰	۱۶۰,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰
جانبازان	۲۰۴,۰۰	۱۶۳,۹۰	۱۶۰,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰
کارمندان دولت	۲۰۴,۰۰	۱۶۳,۹۰	۱۶۰,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰
خفاده های شاهد	۲۰۴,۰۰	۱۶۳,۹۰	۱۶۰,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰
روحانیون و طلاب فقهی	۲۰۴,۰۰	۱۶۳,۹۰	۱۶۰,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰
زنان	۲۰۴,۰۰	۱۶۳,۹۰	۱۶۰,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰
کل برنامه های بومه درمان	۲۵۵,۵۴	۲۱۸,۰۰	۲۰۴,۰۰	۱۷۴,۳۰	۱۶۳,۹۰	۱۶۰,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰
اعتبارات جاری فصل تامین اجتماعی و بهداشتی	۲۵۵,۵۴	۲۱۸,۰۰	۲۰۴,۰۰	۱۷۴,۳۰	۱۶۳,۹۰	۱۶۰,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰	۱۶۴,۰۰

قیمتهای ثابت طی دوره ۱۳۷۵-۷۸ حدود ۷/۲ درصد می باشد. همچنین کل اعتبارات امور اجتماعی به قیمتتهای ثابت در لایحه بودجه سال

۱۳۸۰ کل کشور حدود ۳۹/۴ هزار میلیارد ریال می باشد که ۵/۲ درصد رشد نسبت به رقم مشابه سال ۷۹ نشان میدهد. از آنجا که رشد کل اعتبارات امور اجتماعی به قیمتتهای ثابت (یعنی ۲/۵ درصد در لایحه بوده سال ۱۳۸۰) از متوسط رشد سالانه کل اعتبارات امور اجتماعی به قیمتتهای ثابت طی دوره پنج ساله ۱۳۷۴-۷۸ (۷/۲ درصد) کمتر میباشد بنابراین می توان گفت که مبلغ پیش بینی شده در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ برای کل اعتبارات امور اجتماعی بهینه و منطقی نمی باشد (این مطلب با توجه به رقم اعتبارات به قیمتتهای جاری نیز مورد تایید قرار گرفت).

نداشته است. این امر دلالت بر اهتمام و توجه دولت به بودجه امور اجتماعی حتی در سالهایی که از نظر درآمدهای عمومی در تنگنا قرار گرفته است، می دارد. دلیل این ادعا آن است که رشد کل اعتبارات امور اجتماعی به قیمتتهای جاری در سالهای ۷۵، ۷۶، ۷۷ و ۷۸ معادل ۴۶/۵، ۲۵/۷، ۱۹/۹ و ۲۲/۵ درصد بوده که تمام این ارقام از نرخ تورم سالانه (به ترتیب ۲۳/۱، ۱۷/۴، ۱۸/۱ و ۲۰/۱ درصد برای سالهای مذکور) بیشتر بوده و در نتیجه نرخهای رشد ۱۹/۰، ۷/۱، ۱/۵ و ۲/۱ درصدی را در سالهای ۷۸-۱۳۷۵ برای کل اعتبارات امور اجتماعی به قیمتتهای جاری در سالهای ۷۴، ۷۵، ۷۶، ۷۷ و ۷۸ به ترتیب برابر ۴۷/۸، ۴۷/۱، ۴/۷، ۵/۴ و ۶/۶ هزار میلیارد ریال بوده است. بر اساس جدول (۲) نیز رشد کل اعتبارات فصل بهداشت و درمان در سالهای ۷۵، ۷۶، ۷۷ و ۷۸ به ترتیب برابر ۴۷/۸، ۴۷/۱، ۴/۷ و ۲۰/۸ درصد بوده است که این ارقام متوسط رشدی معادل ۲۴/۱ درصد را برای دوره ۷۸-۱۳۷۴ نشان میدهند. همچنین کل اعتبارات فصل بهداشت و درمان در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور

حدود ۱۰۶۲۶ میلیارد ریال پیش بینی شده است که نسبت به رقم مصوب سال ۷۹ معادل ۲۷/۹ درصد رشد داشته است. در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور رشد اعتبارات فصل بهداشت و درمان بهینه و منطقی است چرا که این رقم (۲۷/۹ درصد) از متوسط رشد عملکرد کل اعتبارات فصل بهداشت و درمان طی دوره ۷۸-۱۳۷۴ (۲۴/۱ درصد) بیشتر می باشد. این امر نشان می دهد که علیرغم بهینه نبودن رشد کل اعتبارات امور اجتماعی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور میزان رشد کل اعتبارات فصل بهداشت و درمان در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ بهینه بوده و در واقع در این سال به فصل بهداشت و درمان توجه بیشتری شده است.

جدول شماره ۱۰ سهم بومه های درمانی از اعتبارات جاری فصل تامین اجتماعی و بهداشتی به قیمت های ثابت سال ۱۳۷۹ (رقم به درصد)

سال	۱۳۷۹	۱۳۷۸	۱۳۷۷	۱۳۷۶	۱۳۷۵	۱۳۷۴	کل برنامه های بومه درمانی در فوا نین بودجه کل کشور
کد برنامه	۳۰۴۱۲	۳۰۴۱۲	۳۰۴۱۲	۳۰۴۱۲	۳۰۴۱۲	۳۰۴۱۲	نام برنامه
۳۰۴۱۲	۳۰۴۱۲	۳۰۴۱۲	۳۰۴۱۲	۳۰۴۱۲	۳۰۴۱۲	۳۰۴۱۲	فصل آسیب پذیر
۳۰۴۱۳	۳۰۴۱۳	۳۰۴۱۳	۳۰۴۱۳	۳۰۴۱۳	۳۰۴۱۳	۳۰۴۱۳	روستاییان
۳۰۴۱۴	۳۰۴۱۴	۳۰۴۱۴	۳۰۴۱۴	۳۰۴۱۴	۳۰۴۱۴	۳۰۴۱۴	خوش فرمایان
۳۰۴۱۵	۳۰۴۱۵	۳۰۴۱۵	۳۰۴۱۵	۳۰۴۱۵	۳۰۴۱۵	۳۰۴۱۵	پرستار نظامی و قشطنی
۳۰۴۱۶	۳۰۴۱۶	۳۰۴۱۶	۳۰۴۱۶	۳۰۴۱۶	۳۰۴۱۶	۳۰۴۱۶	جانبازان
۳۰۴۱۷	۳۰۴۱۷	۳۰۴۱۷	۳۰۴۱۷	۳۰۴۱۷	۳۰۴۱۷	۳۰۴۱۷	کارمندان دولت
۳۰۴۱۸	۳۰۴۱۸	۳۰۴۱۸	۳۰۴۱۸	۳۰۴۱۸	۳۰۴۱۸	۳۰۴۱۸	مخفوقه های شاهد
۳۰۴۱۹	۳۰۴۱۹	۳۰۴۱۹	۳۰۴۱۹	۳۰۴۱۹	۳۰۴۱۹	۳۰۴۱۹	روحانیون و طلاب دینی
۳۰۴۲۰	۳۰۴۲۰	۳۰۴۲۰	۳۰۴۲۰	۳۰۴۲۰	۳۰۴۲۰	۳۰۴۲۰	زنان
۱۴۰۹	۱۶۰۴	۱۹۰۰	۱۸۰۵	۱۷۰۴	۱۶۰۸	۱۱۰۱	کل برنامه های بومه درمانی

* برای جدول ارقام بودجه فصل تامین اجتماعی و بهداشتی از شش سال گذشته برای کل اعتبارات و برای جدول ارقام بومه های درمانی از شش سال گذشته جهت بودجه و درمان استفاده شده است.
 ** شش سال گذشته و شش سال گذشته بودجه و درمان برای سال ۱۳۷۹ به ترتیب ۱۰ و ۲۰ درصد و برای سال ۱۳۸۰ به ترتیب ۲۰ و ۲۵ درصد در نظر گرفته شده است.
 # سالهای ۱۳۷۴ و ۱۳۷۵ عملکرد سال ۱۳۷۹ محسوب و سال ۱۳۸۰ بهشماره لایحه می باشد.

است. متوسط رشد سالانه اعتبارات فصل بهداشت و درمان به قیمت های ثابت طی دوره ۷۸ - ۱۳۷۴ رقم ۲/۱ درصد را نشان می دهد. رشد سالانه کل اعتبارات فصل بهداشت و درمان به قیمت های ثابت در سالهای ۷۶، ۷۷ و ۷۸ نشانگر کاهش قدرت خرید این اعتبارات در سالهای مذکور است یعنی علیرغم آنکه در سالهای ۷۶ تا ۷۸ اعتبارات فصل بهداشت و درمان به قیمت های جاری رشد مثبت داشته اند لیکن به دلیل کمتر بودن ارقام رشد در آن سالها از نرخ تورم بخش بهداشت و درمان در سالهای ۷۶ تا ۷۸، قدرت خرید اعتبارات فصل بهداشت و

حاجی از آن است که اعتبارات جاری، عمرانی و از محل درآمد اختصاصی فصل بهداشت و درمان در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور به ترتیب معادل ۵/۳، ۷۰ و ۴/۳ هزار میلیارد ریال می باشند که این ارقام نسبت به ارقام مشابه در قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور به ترتیب معادل ۲۲/۳، ۶۱/۰ و ۲۹/۰ درصد رشد دارند. جداول شماره (۳) و (۴) نشانگر آن

بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور ۱۲/۶ هزار میلیارد ریال است که نسبت به رقم مشابه مصوب در سال ۷۹ حدود ۲۴/۷ درصد رشد دارد. این امر نشان می دهد که میزان اعتبارات جاری فصل تأمین اجتماعی کمتر از حد بهینه است و اعتبارات مذکور لااقل بایستی حدود ۱۳/۶ هزار میلیارد ریال باشد (یعنی حداقل بایستی ۳۴ درصد رشد نسبت به سال ۷۹ نشان می داد چرا که متوسط رشد عملکرد این اعتبارات طی سالهای ۷۸-۱۳۷۵ نیز همین رقم را نشان می دهد).

جداول (۱) و (۲) همچنین نشان می دهند که اعتبارات عمرانی و از محل درآمد اختصاصی فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور به ترتیب ۰/۱ و ۱۴/۱ هزار میلیارد ریال است که نسبت به سال ۷۹ به ترتیب ۲۸/۲ و ۳۳/۹ درصد رشد دارند. در جداول شماره (۳) و (۴) نشان داده شده است که رشد کل اعتبارات فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی به

متوسط رشد عملکرد این فصل طی دوره ۷۸-۱۳۷۵ (۳۱/۵ درصد) کمتر بوده و بنابراین رقم پیش بینی شده برای فصل مذکور در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور بهینه و منطقی نمی باشد که این امر قطعاً بر روی اعتبارات برنامه های فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی (از جمله اعتبارات بیمه های درمانی) تاثیر منفی خواهد داشت که در قسمتهای بعدی به تفصیل به این موضوع پرداخته خواهد شد.

جداول شماره (۱) و (۲) نشان می دهند که اعتبارات جاری فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی در سالهای ۷۴، ۷۵، ۷۶، ۷۷ و ۷۸ به ترتیب ۲/۶، ۳/۸، ۵/۳، ۶/۶ و ۸/۴ هزار میلیارد ریال بوده و رشد این اعتبارات در سالهای ۷۵ تا ۷۸ به ترتیب ۴۴/۹، ۴۱/۴، ۲۴/۲ و ۲۶/۶ درصد بوده است که این ارقام نشان دهنده متوسط رشدی معادل ۳۴/۰ درصد برای دوره ۷۸-۱۳۷۴ می باشند. همچنین میزان اعتبارات جاری فصل تأمین اجتماعی در لایحه

اعتبارات فصل بهداشت و درمان می باشد که این مسیله، امیدوارکننده می باشد..

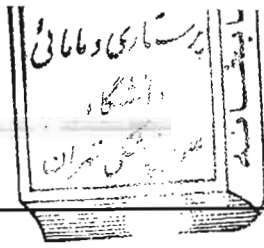
د) بررسی اعتبارات فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی به قیمتهای جاری و ثابت:

کل اعتبارات فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی به قیمت جاری. همانگونه که جدول شماره (۱) نشان می دهد. در سالهای ۷۴، ۷۵، ۷۶، ۷۷ و ۷۸ به ترتیب ۵/۶، ۷/۴، ۹/۶، ۱۳/۳ و ۱۶/۷ هزار میلیارد ریال بوده است. براساس جدول شماره (۲)، رشد اعتبارات فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی به قیمتهای جاری در سالهای ۷۵ الی ۷۸ به ترتیب معادل ۳۲/۶، ۳۰/۶، ۱/۳۸ و ۲۵/۱ درصد بوده که نشانگر متوسط رشد عملکرد سالانه ۳۱/۵ درصدی برای دوره ۷۸-۱۳۷۵ می باشد.

کل اعتبارات فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور با ۲۹/۴ درصد رشد نسبت به سال ۷۹ معادل ۲۶/۸ هزار میلیارد ریال است. همانطور که ملاحظه می شود رشد اعتبارات فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ (۲۹/۴ درصد) از

جدول شماره (۱۱) نرخ رشد اعتبارات برنظمه های بیمه درمانی در قوانین بودجه سنواتی مختلف به قیمت های ثابت سال ۱۳۷۶

میانگین	سال							نرخ رشد اعتبارات برنظمه های بیمه درمانی در قوانین بودجه سنواتی مختلف به قیمت های ثابت سال ۱۳۷۶
	۱۳۸۰	۱۳۷۹	۱۳۷۸	۱۳۷۷	۱۳۷۶	۱۳۷۵	۱۳۷۴	
تأمین اجتماعی	-۱,۶۷	-۸,۶۰	۷,۵۲	۱۷,۰۱	-۱۴,۵۶	-۶,۴۲	-۱۴,۶۹	۳,۴۱۲
بیمه های پایه	۳۱,۱۱	-۸,۲۸	-۰,۶۲	۵,۱۵	۱۱۶,۷۹	۱۲۴,۸۷		۳,۴۱۳
بیمه های تکمیلی	-۲۲,۲۴	-۸,۷۲	-۵۷,۲۴	۴۵,۴۸	-۵۵,۹۴	۱۲,۶۲		۳,۴۱۴
بیمه های تکمیلی و اختیاری	-۰,۲۲	-۸,۰۹	-۱۲,۶۴	۱۲,۰۵	-۳,۷۰	۱۲,۵۱	-۹,۷۷	۳,۴۱۵
بیمه های تکمیلی و اختیاری (مجموع)	۱۲,۶۲	۱۷,۲۲	۱۲,۶۴	۲۲,۸۳	۴۷,۲۰	-۲۴,۸۶		۳,۴۱۶
بیمه های تکمیلی و اختیاری (مجموع)	-۲,۶۷	-۸,۳۹	-۲۲,۱۶	۲,۱۳	۳۷,۹۲	-۱۳,۰۲		۳,۴۱۷
بیمه های تکمیلی و اختیاری (مجموع)	۳,۵۷	-۰,۸۰	۹,۶۵	۱,۸۲	-۱۲,۲۲	۲۲,۷۲		۳,۴۱۸
بیمه های تکمیلی و اختیاری (مجموع)	۲۴,۵۷	-۵,۴۵	۷,۸۴	۵,۱۳	۶,۳۸	۱۱۳,۰۰		۳,۴۱۹
بیمه های تکمیلی و اختیاری (مجموع)	-۷,۱۰	-۱۳,۸۵	۸,۳۴	-۰,۴۹	-۱۸,۱۷	-۹,۸۳		۳,۴۲۰
کل برنظمه های بیمه درمانی	۱,۲۸	-۷,۲۰	-۱۱,۸۴	۱۰,۳۰	۱۲,۰۸	۵,۸۷	۱۱۱,۵۲	
اعتبارات جاری فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی	۹,۳۵	۳,۹۲	۴,۶۷	۵,۴۵	۵,۶۴	۲۰,۴۶	۱۷,۶۶	

فاصله زیادی با متوسط رشد عملکرد اعتبارات جاری فصل مزبور طی دوره ۷۸-۱۳۷۵ (۱۲/۰ درصد) دارد. این مسیله اثرات سویی بر روی اعتبارات بیمه های درمانی در سال ۱۳۸۰ خواهد گذاشت که در قسمتهای

جدول شماره ۱۲) نرخ رشد سهم بیمه های درمانی از اعتبارات جاری فصل تامین اجتماعی و بهزیستی به قسمتهای ثابت سال ۱۳۷۹ (رقم به درصد)

میانگین	سال							کل برنامه های بیمه درمانی در قرائن بودجه کل کشور	کل برنامه های بیمه درمانی
	۱۳۸۰	۱۳۷۹	۱۳۷۸	۱۳۷۷	۱۳۷۶	۱۳۷۵	۱۳۷۴		
-۸,۷۴	-۱۲,۰۰	۲,۷۲	۱,۰۶	-۱۸,۷۲	-۲۲,۲۲	-۲۷,۵۰		کل برنامه های بیمه درمانی	
۲۶,۲۲	-۱۱,۷۴	-۵,۰۶	-۰,۷۸	۱۰,۶۱۹	۸۶,۶۷			تامین اجتماعی	
-۲۷,۹۲	-۱۲,۱۱	-۵,۹۴	۳۷,۹۰	-۸,۰۹	-۶,۲۶			بهزیستی	
-۷,۵۰	-۱۱,۵۵	-۱۳,۵۲	۶,۶۲	-۸,۴۰	-۵,۷۷	-۲۲,۲۲		خوش فرمایان	
۴,۵۲	۱۲,۹۱	۸,۵۷	۱۶,۶۷	۴,۱۰	-۲۷,۱۲			روستاییان	
-۱,۲۷	-۱۱,۸۴	-۲۵,۱۲	-۲,۱۵	۲۱,۱۹	-۲۷,۸۱			کرامتدان دولت	
-۳,۸۸	-۴,۵۴	۴,۷۶	-۲,۴۲	-۱۱,۱۱	۱,۸۹			مخزنه های خداید	
۱۵,۶۰	-۹,۰۲	۲,۰۴	-۲,۴۰	۱,۱۸	۱۱۸,۲۲			روستاییان و طلبه ایی	
-۱۲,۷۸	-۱۷,۶۰	۲,۰۰	-۱,۷۰	-۲۲,۱۷	-۲۵,۱۴			زنان	
-۵,۹۲	-۱۰,۷۰	-۱۵,۷۷	۴,۶۰	۶,۶۰	-۱۲,۱۱	۷۹,۷۶		کل برنامه های بیمه درمانی	

* برای تعدیل ارقام بودجه فصل تامین اجتماعی و بهزیستی از شاخص کل قیمتها و برای تعدیل ارقام بیمه های درمانی از شاخص قیمت بهداشت و درمان استفاده شده است.
 ** شاخص کل قیمتها و شاخص قیمت بهداشت و درمان برای سال ۱۳۷۹ به ترتیب ۱۵ و ۲۰ درصد و برای سال ۱۳۸۰ به ترتیب ۲۰ و ۲۵ درصد در نظر گرفته شده است.
 # سالهای ۱۳۷۴ تا ۱۳۷۸ عملکرد، سال ۱۳۷۹ مصوب و سال ۱۳۸۰ پیشنهاد لایحه می باشند.

قیمتهای ثابت برای سالهای ۷۴، ۷۵، ۷۶، ۷۷ و ۷۸ به ترتیب ۷/۷، ۱۱/۳، ۱۶/۹ و ۴/۲ درصد بوده است. متوسط رشد سالانه اعتبارات فصل تامین اجتماعی به قیمتتهای ثابت طی دوره ۷۸-۱۳۷۵ حدود ۹/۹ درصد می باشد. ارقام رشد سالانه اعتبارات فصل مورد بررسی افزایش قدرت خرید کل اعتبارات فصل تامین اجتماعی و بهزیستی طی دوره ۷۸-۱۳۷۴ را نشان میدهند. کل اعتبارات فصل تامین اجتماعی و بهزیستی به قیمتتهای ثابت در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ حدود ۱۳/۷ هزار میلیارد ریال است که نسبت به رقم مشابه سال ۷۹ بالغ بر ۷/۸ درصد رشد دارد. از آنجا که رقم اخیر (۷/۸ درصد) کمتر از متوسط رشد سالانه اعتبارات فصل مزبور به قیمت ثابت طی دوره ۷۸-۱۳۷۴ می باشد (۹/۹ درصد)، بنابراین این مبلغ پیش بینی شده اعتبارات فصل تامین اجتماعی و بهزیستی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور، بهینه نیست.

همچنین جدول شماره (۳) و (۴) بعدی اشاره می شود. نشان میدهند که اعتبارات جاری فصل تامین اجتماعی و بهزیستی به قیمتتهای ثابت در سالهای ۷۸-۱۳۷۴ به ترتیب ۳، ۴/۴، ۵/۳، ۵/۶ و ۵/۹ هزار میلیارد ریال بوده است که رشد سالانه این ارقام در سالهای ۷۵، ۷۶، ۷۷ و ۷۸ به ترتیب ۱۷/۷، ۲۰/۵، ۵/۱ و ۵/۴ درصد میباشد. متوسط رشد سالانه اعتبارات جاری فصل تامین اجتماعی و بهزیستی به قیمتتهای ثابت طی دوره ۷۸-۱۳۷۵ حدود ۱۲/۰ درصد بوده است. در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور، اعتبارات جاری فصل تامین اجتماعی و بهزیستی به قیمت ثابت رقم ۶/۴ هزار میلیارد ریال را نشان میدهد که نسبت به

جدول شماره ۱۳) ارزیابی برخی از اعتبارات بیمه درمانی لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور (حالت اول)

برنامه بیمه درمانی	اعتبار منظور شده در لایحه بودجه	حدافل مقدار بهینه	حدافل تحریف رقم لایحه از مقدار بهینه
۱۰	۲۰	۱۰	۱۰
تأمین اجتماعی	۱۵۷	۱۸۷	۲۰
روستاییان	۵۴۰	۶۱۶	۷۶
خوش فرمایان	۸۹	۸۷	-۲
کرامتدان دولت	۵۶۸	۶۶۰	۹۲

از آنجا که بیمه درمان روستاییان صحتا از سال ۱۳۷۶ به بعد شکل گرفته است، لذا عملکرد دوره ۱۳۷۷-۷۸ برای آن ملاک قرار گرفته است.

نسبت به رقم مشابه سال قبل از آن حدود ۹/۹ درصد رشد دارد و این رقم

۷۶
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

نبوده و بر اساس عملکرد اعتبارات سالهای ۷۴ تا ۷۸ استوار نمی باشد این امر اثرات سویی را بر روی برنامه هایی که اعتبارات خود را از قسمت جاری فصل تامین اجتماعی و بهزیستی دریافت می کنند (از جمله برنامه های بیمه درمانی)، خواهد گذاشت که در ادامه با بررسی مفصل برنامه های بیمه درمانی به این موضوع پرداخته می شود.

قبل از بررسی اعتبارات بیمه های درمانی یادآوری می شود از آنجا که تمام بیمه های درمانی مورد بررسی (بر طبق جدول شماره ۵) به استثناء بیمه درمان اقسار آسیب پذیر و بیمه درمان پرسنل نظامی و انتظامی، از سال ۱۳۷۵ به بعد بطور مجزا در قوانین بودجه اعتبار بر ایشان در نظر گرفته شده است، لذا در قسمتهای بعدی، تحلیلها برای دوره ۸۰-۱۳۷۵ صورت گرفته است.

همانگونه که از جدول شماره (۵) ملاحظه می شود مجموع اعتبارات تمام بیمه های درمان به قیمت های جاری در سالهای ۷۵، ۷۶، ۷۷ و ۷۸ به ترتیب ۶۹۴، ۹۳۱، ۱۲۷۵، ۱۷۴۹ میلیارد ریال بوده است. جدول شماره (۷) نیز نشان میدهد که اعتبارات مذکور در سالهای ۷۶، ۷۷ و ۷۸ به ترتیب ۳۴، ۳۷ و ۳۷ درصد رشد داشته اند که از راقم اخیر نشان می دهند متوسط رشد سالانه ای معادل ۳۶ درصد برای دوره ۷۸-۱۳۷۵ می باشند.

در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل

کشور نیز مجموع بیمه های درمانی با رشدی حدود ۱۶ درصد نسبت به سال ۷۹ معادل ۲۱۴۶ میلیارد ریال پیش بینی شده است.

همانگونه که ملاحظه می شود متوسط رشد عملکرد اعتبارات بیمه های درمانی طی سالهای ۷۸-۱۳۷۵ حدود ۳۶ درصد می باشد در حالیکه در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ برای مجموع اعتبارات بیمه های درمانی تنها ۱۶ درصد رشد در نظر گرفت شده است که این امر نشان

می دهد این

میزان رشد بسیار کمتر از حداقل رشد بهینه

می باشد. به

عبارت دیگر

چنانچه خواسته باشیم بر اساس عملکرد سالهای، میزان اعتبارات کل بیمه درمانی را برای سال ۱۳۸۰ پیش بینی کنیم، این رقم حداقل بایستی حدود ۲۵۱۶ میلیارد ریال می بود (نه ۲۱۴۶ میلیارد ریال) یعنی اعتبارات بیمه های درمانی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور حداقل ۳۷۰ میلیارد ریال (۳۷۰ = ۲۱۴۶ - ۲۵۱۶) کمتر از میزان بهینه می باشد.

همانطور که قبلاً گفته شد اعتبارات بیمه های درمانی از قسمت جاری فصل

تامین اجتماعی و بهزیستی گرفته می شود. حال به منظور بررسی نحوه توزیع اعتبارات جاری فصل تامین اجتماعی و بهزیستی بین برنامه های مختلف مربوط، در جدول شماره (۶) سهم بیمه درمانی از اعتبارات مذکور محاسبه گردیده است. همانطور که از جدول شماره (۶) ملاحظه می شود سهم بیمه های درمانی در سال ۱۳۷۵ معادل ۱۷۳ درصد بوده است که در سال ۱۳۷۶ این سهم به ۱۷/۴ درصد کاهش یافته و سپس

جدول شماره ۱۴) ارزیابی برخی از اعتبارات بیمه درمانی لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور (حالت دوم)

برنامه بیمه درمان	اعتبار منظور شده در لایحه بودجه	حداقل مقدار بهینه	حداقل تصرف رقم لایحه از مقدار بهینه
اقتدار آسیب پذیر*	۴۵۷	۵۳۰	۷۳
روستاییان #	۵۴۰	۵۸۴	۴۴
خویش فرمایان	۸۹	۲۸۰	۱۹۱
کارمندان دولت	۵۶۸	۷۴۲	۱۶۴

* برای بیمه درمان اقسار آسیب پذیر عملکرد دوره ۷۸-۱۳۷۱ ملکه صل قرار گرفته است.

از آنجا که بیمه درمان روستاییان عمدتاً از سال ۱۳۷۶ به بعد شکل گرفته است لذا

عملکرد دوره ۷۸-۱۳۷۷ برای آن ملکه قرار گرفته است.

روند صعودی به خود گرفته و در سالهای ۷۷ و ۷۸ به ترتیب به ۱۹/۲ و ۲۰/۸ درصد افزایش یافته است ولی در سالهای ۷۹ و ۸۰ سهم بیمه های درمانی از اعتبارات جاری فصل تامین اجتماعی و بهزیستی مجدداً روند نزولی به خود گرفته به گونه ای که این سهم از ۲۰/۸ درصد در سال ۷۸ به ۱۷/۳ درصد در سال ۷۹ و ۱۷/۰ درصد در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور کاهش یافته است. جالب توجه آن است که سهم بیمه های

درمانی از اعتبارات جاری فصل تامین اجتماعی و بهزیستی (به قیمت‌های جاری) در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور (۱۷/۰ درصد) کمترین رقم طی دوره ۸۰ ساله ۱۳۷۵ می‌باشد که این امر نشان دهنده کم توجهی کامل به بیمه‌های درمانی در سال ۱۳۸۰ است.

نکته حایز اهمیت دیگر آنست که حتی اگر رقم ۱۲۶۲۵ میلیارد ریال اعتبارات جاری فصل تامین اجتماعی و بهزیستی را معقول تلقی کنیم، سهم بیمه‌های درمانی از اعتبارات مذکور در سال ۱۳۸۰ کاملاً نامعقول و غیر بهینه است چرا که متوسط عملکرد این سهم برای سالهای ۷۸-۱۳۷۵ حدود ۱۸/۹ درصد بوده است و این رقم می‌بایست حداقل سهم بیمه‌های درمانی از اعتبارات جاری فصل تامین اجتماعی و بهزیستی باشد که متاسفانه عملاً در سال ۸۰ فقط ۱۷/۰ درصد از اعتبارات مذکور به بیمه‌های درمانی اختصاص یافته است. به عبارت دیگر در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور می‌بایست حداقل معادل ۲۳۷۶ میلیارد ریال از ۱۲۶۲۵ میلیارد ریال اعتبارات جاری فصل تامین اجتماعی و بهزیستی به بیمه‌های درمانی اختصاص می‌یافت (نه ۲۱۴۶ میلیارد ریال) که این امر نشان می‌دهد میزان پیش بینی شده اعتبارات بیمه‌های درمانی لااقل ۲۴۰ میلیارد کمتر از حدی است که می‌توانست سهم بیمه‌های درمانی را از

اعتبارات ۳ بری فصل تامین اجتماعی و بهزیستی حفظ کند.

بنابراین مطالب فوق دو حالت زیر را می‌توان تصور نمود:

۱. چنانچه بپذیریم که ملاک بهینه بودن ارقام پیش بینی شده در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور، متوسط نرخ رشد عملکرد اعتبارات باشد، بر این اساس میزان اعتبارات کل بیمه‌های درمانی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ حداقل ۳۷۰ میلیارد ریال کمتر از مقدار بهینه می‌باشد.
۲. چنانچه ملاک بهینه بودن اعتبارات بیمه‌های درمانی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور را حفظ سهم اعتبارات مذکور از اعتبارات جاری فصل تامین اجتماعی و بهزیستی بدانیم (که خود این سهم نیز بر اساس ارقام عملکردی بودجه در سالهای ۷۸-۱۳۷۵ باشد)، میزان اعتبارات کل بیمه‌های درمانی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور، حداقل ۲۴۰ میلیارد ریال کمتر از مقدار بهینه است.

در ادامه به منظور بررسی قدرت خرید اعتبارات بیمه‌های درمانی، به بررسی این اعتبارات به قیمت‌های ثابت پرداخته می‌شود. همانگونه که در جدول شماره (۹) ملاحظه می‌شود مجموع اعتبارات بیمه‌های درمانی به قیمت‌های ثابت در سالهای ۷۵، ۷۶، ۷۷ و ۷۸

به ترتیب ۱۱۵۰، ۹۳۱، ۹۳۱، ۹۳۱ و ۱۰۴۳ میلیارد ریال بوده است و جدول شماره (۱۱) نشان می‌دهد که ارقام مذکور در سالهای ۷۶، ۷۷ و ۷۸ به ترتیب ۱۲/۱، ۵/۹ و ۱۰/۳ درصد رشد داشته‌اند (یعنی طی دوره ۷۸-۱۳۷۵ متوسط رشد سالانه اعتبارات بیمه‌های درمانی به قیمت‌های ثابت حدود ۹/۴ درصد بوده است). گرچه ارقام رشد سالانه اعتبارات بیمه‌های درمانی به قیمت‌های ثابت برای سالهای ۷۶ تا ۷۸ حاکی از افزایش قدرت خرید این اعتبارات است لیکن در سال ۷۹ و همچنین در لایحه سال ۱۳۸۰ کل کشور قدرت خرید اعتبارات بیمه‌های درمانی به ترتیب حدود ۱۷/۹ و ۷/۲ درصد کاهش یافته است چرا که اعتبارات مذکور به قیمت‌های جاری در سالهای ۷۹ و ۸۰ به ترتیب ۵/۸ و ۱۶/۰ درصد رشد داشته‌اند در حالیکه نرخ تورم بخش بهداشت و درمان برای این سالها به ترتیب ۲۰ و ۲۵ درصد پیش بینی می‌شود که این امر باعث کاهش قدرت خرید اعتبارات بیمه‌های درمانی در سالهای ۷۹ و ۸۰ خواهد شد.

نکته دیگری که در جدول شماره (۱۱) دیده می‌شود آن است که در سال ۱۳۸۰ مجموع اعتبارات بیمه‌های درمانی به قیمت‌های ثابت ۷/۲ درصد کاهش نشان می‌دهد در حالیکه بر اساس عملکرد سالهای ۷۸-۱۳۷۵ این اعتبارات حداقل بایستی ۹/۴ درصد افزایش می‌یافت و این امر بار دیگر ناهینه

بودن اعتبارات پیش بینی شده بیمه های درمانی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور را نشان میدهد. با چنین شیوه تحلیلی، جدول شماره (۱۲) نیز همین موضوع را تایید می کند. جداول شماره (۹) الی (۱۲)، علاوه بر مجموع اعتبارات بیمه های درمانی، تفکیک این اعتبارات را نیز نشان می دهند. به خاطر جلوگیری از اطاله کلام تحلیل ارقام جداول (۹) تا (۱۲) را به خوانندگان واگذار می کنیم و در ادامه تنها برای برنامه های « بیمه درمان افشار آسیب پذیر » « بیمه درمان روستاییان » « بیمه درمان خویش فرمایان » و « بیمه درمان کارمندان دولت » جداول (۱۳) و (۱۴) را رایه می نمایم که هر کدام میزان بهینه رقم پیش بینی شده برای هریک از برنامه های بیمه ای مذکور در سال ۱۳۸۰ و میزان اختلاف حد بهینه با رقم موجود در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ را در دو حالت مختلف (برای دو ملاک مختلف بهینه بودن ارقام) نشان می دهند:

حالت اول: ملاک بهینه بودن ارقام بودجه متوسط رشد عملکرد اعتبارات در سالهای ۱۳۷۵، ۷۸ در نظر گرفته شود. در این صورت جدول شماره (۱۳) میزان بهینه و بهینه وانحراف از مقدار بهینه را برای هریک از بیمه های مورد نظر نشان می دهد.

فراخوان شرکت در هفتمین جشنواره تحقیقاتی علوم پزشکی رازی دیماه ۱۳۸۰

با استعانت از خداوند متعال، هفتمین جشنواره تحقیقاتی علوم پزشکی رازی به منظور تجلیل از برگزیدگان در پنج بخش ذیل در دیماه سال ۱۳۸۰ در زمینه های علوم پزشکی برگزار میگردد:

۱. مقالات منتشر شده در مجلات علمی معتبر داخلی و خارجی
۲. پایان نامه دانشجویان داخل کشور که منجر به چاپ مقاله در یکی از مجلات شده باشد.
۳. ابداعات، اختراعات و نوآوریها
۴. مجلات علمی، پژوهشی پزشکی که به تصویب کمیته نشریات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد.
۵. مراکز تحقیقات مصوب علوم پزشکی

شرایط شرکت در جشنواره:

۱. ارسال یک نسخه مقاله چاپ شده همراه با گزارش طرح مربوطه
۲. ارسال یک نسخه پایان نامه دانشجویی همراه با مقاله/مقالات مربوطه
۳. از سال یک نسخه از شماره های منتشر شده در سالهای ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ در بخش مجلات علوم پزشکی
۴. تکمیل و ارسال فرم مربوطه در بخش مراکز تحقیقاتی
۵. شرح کامل از ابداعات، اختراعات و نوآوریها به همراه برگه ثبت اختراع

توضیحات:

- الف. مقالات واصله در رشته های تخصصی علوم پایه پزشکی، علوم بالینی، علوم دارویی، تغذیه و بهداشت و دندان پزشکی بررسی خواهد گردید.
  - ب. بخش دانشجویی شامل دانشجویانی می باشد که از طریق معاونت پژوهشی دانشگاه مربوطه به دبیرخانه جشنواره معرفی می گردند. (هر دانشگاه می تواند حداکثر ۳ دانشجوی منتخب معرفی نماید).
  - ج. افراد دارای مدرک کارشناسی و بالاتر داخل کشور از تاریخ شهریور ۷۸ به بعد فارغ التحصیل شده باشند می توانند در بخش دانشجویی شرکت نمایند.
  - د. مدارک ارسالی مسترد نخواهد شد.
  - ه. گواهی Acceptance مقالات قابل قبول نخواهد بود.
  - و. در بخش ۱، تاریخ چاپ مقالات در مجلات معتبر داخلی و خارجی میبایست سال ۱۳۷۸ و بعد از آن باشد.
  - ز. در بخش ۲، تاریخ انجام پایان نامه میبایست سال ۱۳۷۸ و بعد از آن باشد.
  - ح. در بخش مراکز تحقیقاتی، فرم مربوطه در اختیار حوزه معاونت پژوهشی دانشگاههای علوم پزشکی بوده که پس از تکمیل میبایست همراه مستندات مربوطه ارسال شود.
- متقاضیان شرکت در بخشهای یادشده، می توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر و دریافت فرمهای مربوطه به مرکز ملی تحقیقات علوم پزشکی کشور، دبیرخانه جشنواره یا معاونت پژوهشی دانشگاه مربوطه مراجعه نمایند.
- مهلت ارسال مدارک تا تاریخ ۱۳۸۰/۷/۱ می باشد.

آدرس دبیرخانه جشنواره:

تهران-خیابان شهید مطهری-خیابان کوه نور-کوچه یکم-پلاک ۲۶-مرکز ملی تحقیقات علوم پزشکی کشور-طبقه اول-کدپستی ۱۵۸۷۶۵۶۸۱۱